



x in de kantlijn betreft de vraag
- " " " " het antwoord

N A D R U K V E R B O D E N !

Goeden avond vrienden,

Allereerst mag ik dan nogmaals U wederom wijzen op de bekende feiten: Wij sprekers der Orde, ofschoon wij zeker niet tot de kleinsten behoren die in de geest werken, moeten nog steeds toegeven, wijzen op etc., wij zijn niet onfeilbaar, wij zijn niet alwetend; wij willen met U samen trachten tot een hoger bewustzijn te komen, maar dat kunnen we alleen, wanneer U niet maar voor zoete koek opeet wat wij allemaal vertellen. U moet er zelf over nadenken, U moet er Uw eigen waarheid in vinden. Alleen wanneer U dat kunt doen, dan is er sprake van een goed resultaat voor U zowel als voor ons, waarmee dan, ik zou haast zeggen, de 236ste keer de waarschuwing is uitgesproken en we dus over kunnen gaan tot het onderwerp dat deze avond mijn speciale belangstelling heeft, en ik hoop na enkele woorden, ook reeds de Uwe. Ik heb als onderwerp gekozen GELOOF EN WETENSCHAP, want per slot van rekening, een mens gelooft, en ik geloof niet - waarbij U ziet dus hoezeer wij in deze term verstrikt zijn; ik kan ook zeggen "ik meen niet" - dat er een mens is die bestaat en niet iets gelooft. Maar geloof sluit het weten uit. Zodra het weten en het bewijzen van het weten een feit zijn geworden, dan hebben wij te maken met wetenschap. En zo wordt de mens in de loop der tijden steeds weer geconfronteerd met een schijnbare controversen tussen dat wat hij weet en kan bewijzen en datgene wat hij gelooft. Wij kunnen dat al heel aardig zien wanneer wij de oudere theologische geschriften opslaan, die de ouderdom der aarde naar ik meen op 6 tot 8 duizend jaar wilden stellen. Later heeft men er zesduizend jaar van willen maken en zelfs toen was het niet voldoende, want deze aarde is enkele trillioenen jaren oud. Wij hebben de controversen gezien toen de theorieën van Darwin, de mutatieleer van Mendel regelrecht stonden tegenover het Paradijsverhaal zoals men dat in die dagen woordelijk accepteerde. Aan de andere kant zien wij dat veel van de dingen die ongelooflijk schijnen, weer door de wetenschap kunnen worden verklaard. Ik denk hier b.v. aan die beroemde slag toen Jozua, sprekende in naam van z'n God zei: "zon sta stil" en de zon stond stil. Opzichzelve zou dat misschien de wetenschap weinig gelegenheid hebben gegeven om hier verder op in te gaan, maar er staat daar nog meer, er vielen n.l. gloeiende stenen uit de lucht die de vijanden verslagen hebben en doodden. En dat gaf aanleiding hier te denken aan een cosmische ramp waarbij de eigen rotatie van de aarde voor korter of langere tijd geremd geweest kan zijn, ja zelfs een tijdelijke reversie kan hebben ondergaan. Aan de ene kant ontkent de wetenschap vele wonderen, aan de andere kant wordt ze steeds weer het bewijs voor wat men totnogtoe geloofde. Vroeger zeide men: ja, maar als je een mens geneest door de kracht van je geest, dan is dat wat bijzonder. Maar wat doet op het ogenblik een psychiater? Die brengt de mens ook als het ware tot een biechten, bekennen van schuld en spreekt daarna, zij het misschien wat minder apodictisch als een priester dat doet, een absolvo te uit, een "ik vergeef het U". En daarmee zijn dan heel vaak, ook lichamelijke verschijnselen van de baan. Wanneer we dus die 2 zien, dan mogen we zeker niet zeggen: godsdienst is de vijand van de wetenschap. Wij mogen ook niet zeggen: "de wetenschap is de vijand van de godsdienst", maar we kunnen over het algemeen wel zeggen dat de gelovige de vijand is van elke wetenschap. De gelovige is wat anders dan de godsdienst. We hebben een bepaald geloof, en wanneer dat geloof wordt aangetast, al is het nog maar zo'n klein stukje, door een wetenschappelijk bewijs, dan voelen we ons eigenlijk in het nauw gedreven, want ons geloof zien we niet als een reeks van feiten en factoren, maar als een geheel. En dat is nu het punt waar we vanavond over moeten gaan spreken. U gelooft; er zijn een hele hoop dingen die U niet kunt bewijzen, b.v. het leven na de dood, zo graag als het bewijs door ons geleverd zou worden, kan niet geleverd worden, het werkelijk overtuigende en wetenschappelijke bewijs bestaat daarvoor niet. Er bestaan bewijzen dat er allerhand fenomenen zijn, inderdaad, maar wij kunnen via de para-psychologie en de moderne psychologie, een aantal van die verschijnselen terugbrengen tot de normale, para-normale gebeurtenissen. U weet wat ik daarmee bedoel. Dus die duivel die daar verschijnt of die ketter, die verdoemde, kan wel een projectie zijn van een hystericus, of een hysterica die aanwezig is, en in de stemming die allen omvangt, doordringen en beeld krijgen, we krijgen massa-suggestie; massa-suggestie veroorzaakt zelfs ver-

brandingsverschijnselen enz. Dat zijn allemaal van die dingen, daar zit je dan wel eens mee. Het leven na de dood is niet te bewijzen, het bestaan van God is niet te bewijzen. Men kan het door een redenering aannemelijk maken, dat is wat anders; bewijzen kan men het niet. Ik geloof niet dan er één wetenschapsmens is die kan zeggen: "ik kan U bewijzen dat God bestaat". Hij kan alleen zeggen: "ik kan U volgens de waarschijnlijkheidsrekening aantonen dat het waarschijnlijker is dat er ergens een denkend vermogen bestaat dat dit alles tot stand heeft gebracht, dan dat het een toevalsreeks is. Maar dan zijn we er ook, verder gaat het bewijs niet. Wat moeten wij als we als mens of geest dan ons geloof zien in strijd vaak met de stellingen van de wetenschap, eigenlijk doen? Welke kant moet men uit? En dan kun je natuurlijk gaan zeggen: "hoor eens, mijn geloof is mijn geloof en daar blijven ze af, die lui van de wetenschap zijn gek. Dat geldt misschien voor een klein gebied maar dat kan nooit iets cosmisch zijn, en mijn geloof is gericht op de cosmos, op God, dus dat is altijd goed", maar dan ben je er niet mee, want aangenomen dat God volmaakt is, kunnen we niet aannemen dat Hij een tegenstelling tot Zijn eigen wezen schept ergens of waar dan ook in de zin dat Hij dus zichzelf tijdelijk onredelijk verklaart te zijn op één bepaald gebied en niet op andere gebieden. We kunnen van God niet verwachten dat Hij eenzijdig is op die manier. Dat Hij zichzelf uit in licht en donker, dat kunnen we accepteren, maar dan ook in een volste volkomenheid. We kunnen aannemen dat God zichzelf uit in duizenderlei verschijnselen en dat die verschijnselen in schijnbare strijd zijn, omdat wij niet begrijpen hoe ze in werkelijke verhouding tot elkaar staan in de volmaaktheid. Allemaal accoord, maar ik kan niet begrijpen dat God op dit gebied zichzelf bevestigt en gelijktijdig op dat gebied ontkent. Een God die in de geest "ja" zegt en in de stof "nee" is geen God bij mij. Wanneer ik dus iets geloof, dan moet ik dat geloof baseren op weten, op kennen. Het begrijpen van de wereld rond mij, het steeds weer ontdekken van nieuwe aspecten ervan, verwijdert mij niet van God. Mijn wetenschap is het machtigste middel om mij een juiste voorstelling van God te maken. De wetenschap heeft een heel grote taak en de grootste taak waar ik mij zo zou kunnen inleven is wel, om het wetenschappelijke bewijs van Gods bestaan uiteindelijk te leveren. En dat kan alleen wanneer we alle feiten van Zijn schepping volledig leren kennen en doorzien, wanneer er geen moment van hapering of aarzeling is, wanneer we van a tot z kunnen zeggen: zo is dit, zo is dat en zo is dat; ik kan U dat bewijzen, ik kan de omstandigheden scheppen waaronder het zich herhaalt, het gebeuren, zo, en nu kan ik U bewijzen dat daar een kracht in zit die onbenoembaar is, daar heb ik geen naam voor. En aangezien ik die kracht niet alleen in deze 3, maar in duizend andere proeven weer steeds terugvind als originerende factor van het verschijnsel, dan zeg ik: dat is nu God. Dan kan ik misschien ook nog mis zijn, maar ik ben er in ieder geval dichterbij gekomen. Ja, en dan moeten we terug naar het geloof. Wat doet de doorsnee-gelovige? Hij schept zich een voorstelling van de wereld en de wereld van de geest en van de machten die daarin regeren. Dat men dit doet kan ik niet anders dan goed heten, want hoe kan een mens of een geest bewustzijn verwerven indien er niet voortdurend de ervaring is die die mens draagt, die hem als het ware van inwijding tot inwijding verder doet streven en uiteindelijk de grote bewuste realisatie van het goddelijke zo doet ervaren dat zijn geloof tot weten is geworden, dat zijn godsdienst wetenschap is? Maar daar gelooft men vaak niet aan, men gaat zeggen: wij weten het. De eerste stelling van elke godsdienst - en dat geldt zelfs voor praktisch elke politieke richting, dat geldt voor elk ideaal beginsel - is goed. Heus geloof me, wanneer je die dingen opzet en je doet dat eerlijk en oprecht strevend naar verbetering of naar bewustwording of zelfs naar het kennen van God, dan zul je heus met alle bekende feiten en weten rekening gaan houden. Maar als er nu iemand komt en die zegt: "en nu hebben ze dat gezegd en dat blijft zo, 1 duizend, 2duizend, 3duizend jaar, dan zeg ik: mijne vrienden, dit geloof is geen geloof meer aan God, dat is een geloof aan Uzelve omschreven in factoren die wetenschappelijk vaak te bestrijden zijn. Uw geloof vernietigt zichzelf doordat het het continuïteitsprincipe, dat toch in al het zijnde bestaat, eenvoudig verwerpt. Ja, en als we dat nu eens eventjes gaan bekijken, het continuïteitsprincipe verwerpen. Hoe leven wij? Wetenschappelijk gezien is de kleinste eenheid één moment van bewustzijn. Op het moment dat we gaan nadenken over wat daarnet gebeurd is, is er weer een nieuw moment. We hebben dus een groot aantal punten van zijn, bewustzijn. Elk van die punten draagt zijn eigen waarde in zich en zijn eigen zekerheid. Daarnaast - nou, nou, dat is grote schoonmaak geloof ik, hè? - (er wordt erg storend, waarschijnlijk in een aangrenzend perceel geklopt) Enfin, nogmaals elk punt in het nu is dus deel van de grote reeks die gezamenlijk ons leven, ons zijn uitmaakt. Wanneer wij dit reëel trachten te bezien, dan is het dus niet mogelijk om elk moment de gelijke waarden te erkennen. Wanneer ik dit woord nu gezegd heb is het moment voorbij. En nu komen Uw gedachten erbij en mijn gedachten over hetgeen ik gezegd heb en de waarde daarvan is reeds aan het veranderen. Kunt U dat begrijpen? De waarden der dingen veranderen steeds. En nu kunnen we graag geloven dat er een

cosmisch iets bestaat, dat permanent blijft en dat zonder enige wijziging of verandering verdergaat. Maar wij zijn zover niet, en wanneer wij nu in onze beperktheid dus vast gaan leggen de bewustzijnstoestand van één moment/in de cosmos en we gaan ons daar aldoor aan vastklampen, dan zal in elk volgend moment de waarde van onze voorstelling en de waarde van de werkelijkheid verder uiteenliggen. Ik hoop dat ik het duidelijk kan maken zo. De wetenschap gaat soms, laten we eerlijk zijn, aan hetzelfde mank, ook zij verwijt graag het nieuwe dat het niet past bij de oude voorstelling. Maar waar het bewijs geleverd kan worden, is het eenvoudig om te accepteren. Dan kun je op een gegeven moment niet verder. Toen Pasteur op een gegeven ogenblik kwam met een aanwijzing omtrent kraamziekte, toen kōn men op den duur niet anders, al heeft men hem dan ook uitgescholden, als dit accepteren want er was een bewijs. Een godsdienst heeft dat niet. Vandaar dat de godsdienst over het algemeen meer aan verstarring onderhevig is dan wetenschap. Dat elke esoterische wetenschap die zich bezighoudt met onbewijsbare waarden, steeds langer blijft kleven aan het oude en dus verder van de waarheid afwijkt dan iets wat nieuw is en wat steeds weer met het momentum zich werpt op het nu. Wat gisteren waar was behoeft vandaag niet meer waar te zijn. U kunt het eenvoudig illustren, U kunt zeggen: gisteren was het regenachtig weer. Is het vandaag dan nog regenachtig weer? Nee, nietwaar, het kan vandaag zonning weer zijn. Een kind zegt: "gisteren ben ik 13 jaar geworden", is het dan nu nog 13 jaar? Als we nauwkeurig zijn niet, het is 13 jaar plus 1 dag geworden. Als we de zaak gaan bekijken van die kant- of 12 jaar en 1 dag, ik weet niet hoe die rekening gaat tegenwoordig - maar, hoe het ook zij zij het, er is steeds iets veranderd. Nu is het in het begin voor dat kind 1 dag verschil, maar wanneer het na 6 maanden zegt "ik ben 13", dan is het bijna 14 d.w.z. 6 maanden van 13 en 14 jaar verwijderd. Hier is al weer een hele wijziging aan de hand, een hele wijziging heeft er plaatsgevonden. Resultaat, het kind is geen 13 meer maar het zegt dat het 13 is. Dan komt dat kind op een moment zover dat het zegt "ik ben 14", omdat het onbewust toch rekent met deze jaren tenminste. En wat moeten we nu zeggen van een gemeenschap die er zich op beroept dat zij haar geloof nog precies zo belijdt en beleeft als b.v. 500 of 2000 jaar geleden? Zijn die met de tijd meegegaan? Nee. Ze hebben natuurlijk een ontwikkeling meegemaakt, geestelijk, maar hun uitdrukking is niet aan die geestelijke ontwikkeling inhaerent, die stamt niet uit de ontwikkeling, is eerder een ontkenning ervan. En wat doet nu een geloof? Een geloof stelt een norm en dat zegt: zo is het en zo moet je doen. Wanneer de impuls, de geestelijke ontwikkeling verder zou willen gaan, dan staat hier de grens en dan loop je er met je hoofd tegenaan en dan kun je niet verdergaan want zo is het. En ik weet wel dat er meer moet zijn, maar ik mag niet. Dat geldt voor kleine en voor grote dingen. Wij zien dat bij de theosofen, die nog maar al te zeer dogmatisch teruggrijpen naar de eerste publicaties hierover; we zien het bij sommige Rozenkruisers die zweren bij Max Heindel zonder zich te realiseren dat Heindel in zijn tijd juist heeft gesproken, maar ondertussen verschillende dingen op aarde veranderd zijn, en zo is het met de Christenen die spreken over Christus. Wat is dan de juiste houding van de mens? Kijk eens, wetenschap dat is iets wat bewezen kan worden. Alles wat bewijsbaar is in mijn eigen wereld moet ik op het moment dat het bewijsbaar is, als realiteit aanvaarden. Wanneer ik deze realiteit accepteer en in mij opneem, dan kan mijn geloof daarmee nooit in strijd zijn, want mijn geloof is niet een beënging van mijn bewustzijn; wanneer het dat wordt is het allang geen geloof meer, dan is het zelfbedrog geworden. Mijn godsdienst kan nooit een ontkenning zijn van het heden, integendeel het moet een richting geven aan de ontwikkeling van het heden door mij een toekomstig doel te stellen dat in het heden nog niet bereikbaar, bewijsbaar of kenbaar is. Daar moeten we naartoe. En daarom geloof ik niet in een godsdienst zoals men die ook tegenwoordig nog maar al te graag omschrijft. Men zegt, een godsdienst is een godsdienst omdat hij sacramenten uitreikt. En, mijne vrienden, wanneer wij hier samenzijn en wij proberen iets van onze krachten U te geven, is dit ook een sacrament, alleen wij maken er geen vertoning van. We zouden het wel kunnen doen, maar dan zou het belachelijk worden. Wij zouden kunnen zeggen: kom hier allemaal langs en dan zullen we U de handen opleggen. Er zouden een hoop mensen zijn die het misschien erg aardig zouden vinden, maar het zou niet passen bij ons weten; het zou een terugvallen zijn op primitieve omstandigheden en daarom kunnen we dat niet doen. Een godsdienst zegt: ik ben de waarheid, ik decreteer. Dat kunnen wij niet doen, want wij weten dat we niet alles weten, dat we niet onfeilbaar zijn en dat er geen onfeilbaarheid bestaat, omdat op het moment dat men onfeilbaar is men God gelijk is. En ik geloof niet dat er een mens of een geest bestaat die God gelijk is. Een ieder die dus nog van God verwijderd is en zich uitdrukt in een wereld - of dat nu een sfeer is of een stof - is feilbaar. Ja, dan kunnen we verdergaan met die godsdienst. Godsdienstig gezien behoort er een eredienst te worden gehouden. Ja, maar wat is een eredienst? Hoe eer ik een kunstenaar het meeste? Door plechtig samen te komen, de glazen te heffen, te klinken en te zeggen dat hij een groot man is, of door te gaan z'n kunstwerken te beschouwen en te trachten ze te begrijpen, te trachten de schoon-

heid daarvan te vinden? Het is maar een vraag. Een godsdienst en menige gelovige daarmee tezamen, die zijn voortdurend bezig om plechtig te klinken op de wonderen Gods; zij prijzen en zij spreken over de schoonheid en de grootheid van Gods werk, maar zij kijken er niet naar. Als ik nu een kunstenaar zou zijn of een Schepper en men zou mij vertellen dat men mijn werk zo buitengewoon mooi vindt en zoiets heerlijks, maar ik merk gelijktijdig dat men zich geen moeite geeft om het te begripen of er iets verder in te komen, dan zeg ik: "nou, neem me niet kwalijk maar neem voor mij nu maar een ander, hou je grootje voor de gek". Begrijpt U, dat zijn allemaal dingen die dus als een fout in de godsdienst kunnen schuilen. Ik zeg niet dat ze er altijd in schuilen, maar ik wijs erop dat ze maar al te vaak er wel in zullen schuilen. Ik zeg niet dat het bij iedere godsdienst of bij elke esoterische school zo is, maar ik zeg wel dat het er meestal zo is. Begrijpt U mij heel goed. En dan kom ik te staan voor het probleem: waar moet ik dan naartoe? Dan kan ik naar de wetenschap gaan, maar de wetenschap bevestigt de kennis van het verleden door in het heden het bewijs daarvoor te leveren. Hou ik mij alleen bezig met een verleden? Neen, in tegendeel, ik zoek een richting waarin ik mij verder kan ontwikkelen, ik zoek naar een bewustzijn. Heb ik dus aan de wetenschap alleen genoeg? Neen, maar voor mij kan de wetenschap een soort van eredienst worden. Het klinkt misschien heel gek, ik zou zeggen in de moderne, de meest moderne godsdienst, is de mens van de wetenschap een prediker die Gods schoonheid omschrijft, die vertelt hoe Zijn macht en werking is, die uitleg geeft aan al hetgeen Hij aan wonderen geschapen heeft. En daarnaast zie ik dan degenen die hier als filosoof, als denker de conclusies uit gaat trekken en deze conclusies voorlegt aan de wereld en zegt: kijk, in die richting gaat het nu, daar zullen we terecht komen, wij weten dit alles; dan mogen we ook aannemen dat dat het doel is waar wij heen moeten streven. En gezamenlijk zullen ze dan, de denker en de wetenschapsmens en de gelovige, degenen die de resultaten der wetenschap in zich opnemende, de gedachten van de filosofen volgende, toch ook deel uitmaken van deze gemeenschap, die zullen dan tezamen zeggen: ziet God, in Uw werken eer ik U en erken ik U, want zo zijt gij voor mij geuit en zo kan ik U aanvaarden. En dan geloof ik dat dit geen godsdienst meer is in de gebruikelijke zin van het woord. Helaas, omdat de bekrompenheid meent dat het begrip godsdienst moet samengaan met een geestelijke knoet, met gebondenheid, met veel ritueel en manueel. Manuaal en ritueel let wel, dat heel vaak zonder betekenis blijkt te zijn, dat niet in orde is. Ik vind het heel mooi als men het ritueel van b.v. een katholieke kerk ziet. Ik vind een godsdienst die een dergelijk ritueel op kan bouwen ongetwijfeld iets groots en iets schoons, maar ik vraag alleen maar: hoe wilt ge dat vandaag toepasselijk maken? Hoe wilt ge voorkomen dat Uw hele ritueel een reeks van zinledige, middeleeuwse gebaren wordt voor degenen die ge daarmee juist tot God wilt brengen? Begrijpt U, daar zit bij mij de knoop. Waarom spreekt men zoveel over de waarheden zoals ze in de bijbel staan en past men ze zo weinig toe op het moderne leven? Gelukkig, er komen predikers die het doen in verschillende religies. Het moet verdergaan. Ik kan mij een eredienst voorstellen in een planetarium, waar men zit en het geprojecteerde wonder der sterren aanschouwend zegt: ziet, zo groots is de cosmos en dit is slechts een deel van onze God. En degenen die dat in zich door laat dringen en inzinken tot in het diepst van zijn hart, van die kan ik begrijpen dat hij God eert op de beste, de meest juiste wijze, terwijl hij gelijktijdig in zich kennis omtrent God verzamelt en zo kan komen tot een juistere toepassing van de waarheden die hij als goddelijk erkent in zijn eigen leven. Ik geloof in een nieuwe godsdienst, een dienst aan God, niet gevoerd met wierookvaten of met woorden en galmende psalmen. Ik geloof in een godsdienst van een denkend mens, van een denkende geest, die strevend naar bewustzijn en bewustwording, de aarde ketent en zich tot meester maakt desnoods van de ster, maar gelijktijdig in al wat hij overwint steeds weer de grotere kracht erkent die het tot stand bracht en steeds verder doordringt tot het grote geheim dat uiteindelijk toch de bron en de oorzaak is van alle godsdienst zowel als van alle wetenschap: God de Schepper die alles tot stand heeft gebracht. En daarom heb ik U dit voor willen leggen. Het is geen betoog dat zich leent voor een cyclus van 5 of 6 beschouwingen, het is iets dat moet je zo eens pardoos de mensen voorleggen. En dan moet ik het U eigenlijk zelf vragen: Mijne vrienden, hoe eert gij Uw God, zoekt gij naar weten of zoekt ge alleen naar een meer uitgebreid en meer geformaliseerd geloof? Geloven moogt ge, niemand zal U ontkennen dat ge het recht hebt om te geloven wat ge wilt, mits het in overeenstemming is met de feiten en bewijzen zoals ze geleverd kunnen worden. Wanneer bij U een wetenschapsmens komt met een theorie, dan kunt U zeggen: ho vriend, bewijs. Maar wanneer het bewijs geleverd is bij herhaling, dan is het Uw plicht om dit bewijs mede op te nemen in Uw realiteit, in Uw werkelijkheid en het niet van U weg te werpen. Hoe gelooft gij, hoe dient ge Uw God? Baseert ge U op een droom, houdt ge U misschien aan een ritueel of zoekt ge steeds verder door te dringen in de goddelijke waarheid en wetten, zoals ze ook in Uw wereld geuit zijn? Legt ge niet alleen de nadruk misschien op de geest, of alleen op de stof? Beide gelijkelijk zijn Uw terrein, want God uit zich voor Uw wereld in de materie

en in de stof, en wat daar tot bewustzijn ontwaakt en bewijsbaar wordt, dat is een deel Gods wat gij erkent en geuit ziet in Uw wereld. En wanneer ge het erkent hebt, wanneer ge hebt gezien dat een deel van Uw geloof veranderd is, een andere vorm heeft gekregen, treur er dan niet over, aanvaard het en wees er blij mee, want één deel van Uw werkelijkheid, hoezeer men misschien ze ook maya of begoocheling moge noemen, kan U meer leren omtrent God dan duizend beschouwingen die blijven in U als een zinledig dromen waarbij het ritueel en de woorden de plaats in gaan nemen van het bewuste denken en het doelbewust handelen. En toch, doelbewust denken en doelbewust handelen zijn juist de factoren die in de godsdienst en het geloof de mens tot grote dingen kunnen voeren en die hem gelijk maken tot de wetenschapsmens par excellence, de wetenschappelijk begaafde die binnen de tijd van zijn bestaan komt tot prestaties die niet alleen redelijk maar vaak zelfs verbluffend kunnen worden genoemd. Mijne vrienden, dit is mijn beschouwing voor deze avond. Ik geef het woord over aan de tweede spreker.

De ORDE DER VERDRAAGZAMEN houdt haar bijeenkomsten iedere Vrijdag (8 uur) in het Gebouw "K E N U Z E L V E N", de Ruijterstraat 41, D E N H A A G. Bezoekt deze regelmatig en introduceer zoveel mogelijk vrienden en kennissen, voorzover zij althans serieus van ons werk willen kennismaken.

Goeden avond vrienden,

Nou, nadat er dan zo eens eventjes hard gehamerd is, klop ik heel voorzichtig bij U aan en zou ik graag willen vragen: is er nog een onderwerp voor mij?

x Zoudt U willen spreken over statistische angst en Gods leiding. Ik bedoel er dit mee: waar wij leven temidden van gevaren en van bedreigingen van verkeer en ziekte en daaruit kan men het gemiddelde gevaar dat ons omringt statistisch gaan berekenen. We weten allemaal dat Gods leiding, ook t.a.v. kinderen, een bijzondere betekenis heeft. Ik herinner mij dat ik eens een boer sprak in Loosdrecht en die zei tegen mij: ik heb tien kinderen en die leven allemaal temidden van de sloten en het water en als Onze Lieve Heer niet beter voor die kinderen had gezorgd dan ik, dan waren ze allemaal verdronken. Daar zit iets in van het andere dat ik hier gaarne nader zou willen toegelicht zien.

- Ja, nu is het zo dat als we werkelijk met de statistieken gaan rekenen, dan heeft U volgens het gemiddelde van de laatste 50 jaar allemaal de kans om ongeveer nog 6 maanden te leven door de bank. Dus dat is erg pessimistisch. Toch ben ik ervan overtuigd dat er hopen bij U zijn die nu gaan nadenken over het volgende jaar. Die angst is dus schijnbaar niet zo groot. In het verkeer zien we zoveel ongevallen gebeuren dat per dag 1 per 1000 deelnemers aan het verkeer op enigerlei wijze door het verkeer schade oploopt. En toch geloof ik niet dat U de straat opgaat met de gedachte: nou, ik heb nu al 3 jaar geen ongeluk gehad, vandaag moet het gebeuren. Nu kun je natuurlijk gaan zeggen: ja, maar dat is Gods leiding die mij behoedt en die anderen erin laat lopen. Maar dan vraag ik mij weer af: neem mij niet kwalijk, heeft U kans gezien om zo'n hoge instantie als lijfwacht te engageren, hoe doet U dat? M.a.w., mijn waarde vriend, Gods leiding daar geloof ik inderdaad aan, maar ik geloof aan Gods leiding niet als iets wat de kinderen uit de sloten houdt. Dat is een heel primitief geloof en misschien een erg gelukkig geloof, omdat het binnen je mogelijkheden altijd een grote kans geeft met vertrouwd te zeggen: nu ja, de Heer heeft zolang gezorgd, nu zal Hij verder ook nog wel voor mij zorgen. Maar laten we nu eens reëel worden. God leeft in elk van Zijn schepselen, zeker, maar is voor God het feit dat U nu in de stof leeft zo belangrijk als voor U? Is voor God het feit dat dat kind nu op het ogenblik leeft en dus dat het niet zal verdrinken, zo belangrijk dat Hij daarom zou gaan grijpen? Want Zijn wet voorziet in een voortzetting van dat bestaan, en als de ervaring nu niet wordt opgedaan dan komt ze morgen. Voor God bestaat er geen tijd, en zou God dan toch als een ijverig werkgever na gaan zitten kijken wie nu wel en wie niet slaagt? Ik vind het wat primitief, maar laten we nu eens reëel na gaan denken. Gods leiding bestaat in Gods kracht. God heeft een groot aantal eigenschappen die voor ons tot wetten geworden zijn en die ons hele bestaan en ons hele leven leiden. We kunnen eenvoudig niet anders dan binnen die wetten blijven, want zodra we ze zouden overschrijden, vernietigen wij onszelve in de huidige vorm en worden wij teruggeplaatst op het punt vanwaar we begonnen zijn, om vandaaruit weer verder te gaan. Dus, in de eerste plaats Gods wetten. Maar als God ons leidt door Zijn wetten, dan moet Hij ons ook de kracht geven om volgens deze wetten voort te gaan. Dus God geeft ons kracht. Gaan we nu zeggen "Gods leiding" in zo'n primitieve zin, dan kun je zo heel gemakkelijk ertoe komen te zeggen: God, hier zit ik, krijg ik vanavond kip voor het diner? En dan zou je met vol vertrouwen zeggen, dan heb je nog een grote kans dat het waar wordt ook. Niet omdat God je dan die kip op komt dienen, maar doordat je een zelfvertrouwen hebt zo groot, al projecteer je dat als vertrouwen in God, dat dit eenvoudig niet beschaamd kan worden want, is er niemand anders die U die kip brengt, kunt U door gedachten niemand daartoe bewegen, dan schept U haar desnoods, maar krijgen doet U haar. Dat is geen goddelijke leiding,

nietwaar, maar dat is het scheppend vermogen dat uit een zelfverzekerdheid voortkomt. Wanneer een mens zich een doel stelt in het leven en hij gelooft daar oprecht aan, dan zal hij dat natuurlijk bereiken, want wanneer al zijn denken, alle kracht dus die hij uit het goddelijke kan putten, in één richting, op één doel worden gezet, mijn waarde vrienden, wat bestaat er dan dat dat tegen kan houden, behalve een kracht die nog intenser gericht is en deze werking zou willen vernietigen? En dat kan dan alleen wanneer die kracht ook uit God voortkomt. Dus wanneer Uw doel in de richting van het goddelijke ligt, kan er nooit een tegenstrevende kracht voor U komen die sterker is, die U breekt. U kunt een remming ondergaan, maar U zult nooit geheel teruggedrongen worden en van voren afaan moeten beginnen. En nu komt men natuurlijk aandragen: maar ja, de kinderen dan? Kinderen en dronken lui die zeggen niet alleen de waarheid, maar die vallen als een kat altijd op hun pootjes, die kunnen dingen doen waar een ander nooit goed vanaf komt enz. enz. En nu moeten we dat eens gaan bekijken, hoe kan dat dan in elkaar zitten? Wel, voor een kind is het leven het meest intense, het wil leven en reageert dus buitengewoon vlug. Zo lang die snelle reacties aanwezig zijn, dan kan een kind zelfs nog een auto met 80 KM per uur aangesneld, op het laatste nippertje ontwijken en rustig verdergaan. Alleen wanneer de interesse van het leven op een ander gebied is overgebracht wordt het kwetsbaar. Hetzelfde voor de dronken man. Het is eigenlijk net als met een slaapwandelaar, al precies hetzelfde, die vertoont ook ineens een veel grotere angstloosheid, een groter evenwichtszin enz. O, daar zijn sprookje over verteld. Ik voor mij, ik geloof niet dat er ooit een slaapwandelaar over een vlaggestok heeft lopen balanceren ergens boven op het dak. Misschien eens een stukje door een goot, maar dan meestal een brede goot gelopen, dat kan nog wel. Maar daar gaat het eigenlijk niet zo om, het gaat om het feit dat wanneer de realisatie van gevaar afwezig is en gelijktijdig de volledige zekerheid dat men volbrengen zal, plus een doelgerichtheid, dus een weten, dat eenvoudig de zaak niet anders kan, dat het goed gaat. En daarom hebben we eigenlijk weinig reden om angstig te zijn. Er kan ons niets gebeuren indien wijzelve niet mede oorzakelijk zijn. Er kan helemaal niets bij ons gebeuren dat ons in gevaar brengt, al is het een ziekte of een verkoudheid, zonder dat wijzelve daaraan schuld zijn.

En heus niet alleen doordat wij ons bloot hebben gesteld aan de tocht of zo, of dat het zo koud was en we zijn zonder jas naar buiten gegaan in geval van verkoudheid, maar ook nog om een andere reden: dat wij geestelijk niet wisten wat wij deden en dus de geestelijke gesteldheid die paste bij die handeling, niet bezaten. En daardoor konden we ziek worden. Wanneer je bang bent, dan krijg je veel gauwer een ongeluk dan wanneer je moedig bent. Een lui mens slaagt in vele gevallen beter dan een overijverig mens. Dat zijn dingen die moeten je toch te denken geven. Zou God dat nu zo doen, dan zou God erg onrechtvaardig zijn. Als we alle waarderingen, liggende in het stoffelijk vlak gaan bezien, dan zou God eigenlijk onrecht op onrecht stapelen op de wereld met Zijn leiding en dat mogen we van God niet verwachten. Wat mogen we dan wel aannemen? Dat God in staat is om ons de kracht te geven alles te doorstaan, ja desnoods de H-bom wanneer het nodig is, en dat zonder radio-actieve-seniliteit voor degenen die daaraan zit te denken, want wij zijn onkwetsbaar, zolang als onze instelling geestelijk en stoffelijk gelijkelijk op een doel is gericht dat ligt binnen de mogelijkheden der goddelijke wet plus de mogelijkheden van ons eigen wezen. En dan is ineens de angst weg, want we hebben geen angst nodig. Alles wat ons gebeurt is een consequentie van ons eigen wezen. Dan zou de enige waar je bang voor zou moeten zijn jezelf zijn. Maar voor jezelf ben je meestal niet zo bang, want je bent altijd geneigd om al heel gauw jezelf zo een klapje op de rug te geven weet U wel en te zeggen: nou, braaf gedaan hoor, dat heb je er weer prima afgebracht. Wat de burens er van zeggen dat interesseert je dan minder. Dus zo erg bang voor onszelf zijn we niet. We zouden alleen bang moeten zijn voor het feit dat we onszelf teveel vertroetelen en dat we onszelf teveel de kans geven om dan maar te doen zoals het uitkomt, inplaats van een doel te stellen: dit is het bewustzijn dat we willen bereiken en die richting uit streven. Nu ja, en dan heb ik eigenlijk daarmee, mijn waarde vriend, het in Uw stelling verborgen probleem al beantwoord. Zolang als een mens blijft binnen de goddelijke wet, zolang als die mens levenszekerheid in zich draagt, gelooft in het doel van zijn leven en dit zo heeft gekozen dat het in overeenstemming is met zijn wezen en bewustzijn, kan er niets gebeuren. Slechts wanneer dat doel vervuld is, of door het leven zelf niet meer te vervullen is, ontstaat een wijziging in toestand waarbij hetgeen zoëven veiligheid betekende, nu ondergang kan worden door het wanbegrip dat eruit voortvloeit. Kunt U dat allemaal volgen?

x Zeker vriend.

- Nou, dan zult U het waarschijnlijk met mij eens zijn wanneer ik zeg: goddelijke voorzienigheid, zoals de mens dit noemt, is in werkelijkheid niets anders dan het werken der goddelijke wetten plus de goddelijke kracht in de mens en in de wereld. Dit is voor allen gelijk, maar hoe meer men zich durft baseren op de goddelijke kracht en hoe meer men rekening houdt met de goddelijke wet, hoe minder gevaar er bestaat en hoe meer men zal kunnen bereiken. En wanneer dit is vastgelegd, dan spreken we

nieteens meer over angst en dan laten we ons ook helemaal niet bang maken door iemand die vertelt dat het dan een ander is die je de das omdoet. Dan zeggen we: er is voor ons maar één mogelijkheid, of wij komen tot bewustzijn en wij komen tot God, of we maken zelf een fout. En dan is het alleen maar de kunst om jezelf zover te leren kennen dat jezelf geen fouten maakt. Nou, ik zou zeggen dat is zo ongeveer wel wat ik erover te zeggen heb. Commentaar daarop? Ja, alleen over dit onderwerp natuurlijk.

- x Bestaat er dan geen noodlot b.v. Hiroshima, zijn dat allemaal mensen geweest die eigenlijk dat zouden willen..... (verder door kloppen onverstaanbaar).
- Ja, ze hebben zich de consequenties van hun eigen denken en wensen niet goed overlegd en ze hebben daar de consequenties van te dragen gehad. Degenen die daar zijdelings bij betrokken zijn geweest, die zijn ineens gestorven, kwamen in een nieuwe werkelijkheid en kunnen vanuit deze nieuwe werkelijkheid verder bouwen. Degenen echter die werkelijk volledig schuld hadden en dus eng verweven waren met het noodlot van de oorlog, hebben de gevolgen van die oorlog op het ogenblik nog aan den lijve te ervaren en zullen jaren en jaren lijden voordat ze eruit zijn. Dat hebben ze ook zichzelf veroorzaakt. Maar zelfs indien zij op dit moment alle haat, alle herinnering uit zich kunnen bannen en daarvoor terug kunnen komen tot het goddelijke, dan blijkt dat er krachten zijn die sterker zijn dan radio-actief verval en dan blijkt ook dat de monsterlijke waarden die zij door genetische afwijkingen tot stand hebben gebracht, die mutatievormen, ook terug zullen keren tot de normaliteit die misschien niet meer aan die van de mensen gelijk is, maar dan die van de mensen toch gelijk zal komen of te boven gaan. Er bestaat geen noodlot, er bestaat alleen een onvolledig begrip van de verantwoording die men zelve draagt. Er zijn een hele hoop mensen die willen geen oorlog, o helemaal niet, maar actie voeren voor vrede doen ze ook niet. Ze zijn veel te bang dat dat onaangenaamheden met zich meebrengt. Wanneer er dan oorlog komt, zijn zij ook reeds mede schuldig. Degeen die met een eerlijk overtuigd zijn "ik moet de mensheid redden en daarom ga ik oorlog voeren" een oorlog ingaat, is lang zo schuldig niet als degeen die altijd over vrede heeft lopen mompelen, maar z'n mond houdt omdat het anders zo onaangenaam voor de persoon is. Die heeft beter geweten. En een dergelijk vredelievend iemand behoort dan ook zwaardere klappen te krijgen dan degeen die oprecht de oorlog is ingegaan zelfs. Zo zeker nooit over nagedacht, hè? Of toch wel? Een noodlot dat ons regeert bestaat er niet. Er bestaat een reeks van gebeurtenissen die inhaerent is aan de tijd waarin je incarneert op aarde d. w.z. een gemeenschappelijk patroon. Maar dat patroon heeft U geaccepteerd. Of U het in juiste overtuiging heeft geaccepteerd dat is een tweede, maar U heeft het geaccepteerd, want U bent gereïncarneerd. U bent er niet in geslagen, U heeft zelf de mogelijkheid gehad om erin te vluchten uit een lagere sfeer, of in neer te dalen vanuit een hogere sfeer. Wanneer U dat heeft gedaan, dan heeft U dus zelve een oorzaak geschapen die in een reeks van gevolgen zich zal uiten. Maar ze liggen alle binnen Uw vermogen, want U bent in staat Uzelve te beheersen en te kennen en daardoor ook dat al wat oorzaak en gevolg naar voren brengt. En dan is het heel eenvoudig - ja, tenminste om het te zeggen, hoor, niet om het te doen; ik zal het er maar meteen bij vertellen - maar zodra ik mijzelf realiseer geestelijk wat ik ben, ik weet dat bewustzijn zo sterk op mij in stof af te drukken, dat ik desnoods niet mij van mijn geest bewust als mens leef, maar wel alle waarden van de geest tot uiting breng, maak ik door de eenheid van geest en stof deze beide tot één geheel dat afgezonderd is van de wereld en alleen door in het "ik" levende krachten kan worden beroerd en getroffen. D.w.z. we zijn verzekerd tegen alle dingen die niet in onszelf leven. Maar dan moeten we ook wel degelijk metterdaad uiting geven aan hetgeen wij denken en geloven en wel op dat moment dat onze wijze van leven, van denken, of dezelfde wijze van leven en denken voor degenen die het met ons eens zijn, in gevaar komen, dan en niet voor dien. Wat zou U er van zeggen? Duidelijker, of moeten er nog een paar vragen bij? Nog meer commentaar, vrienden?
- x Zou je je eigenlijk nooit mogen verzekeren of niet moeten verzekeren? Dat is toch eigenlijk ook niet nodig. Ik heb het ook wel gedaan, hoor, maar helemaal niet met het idee van: o, dat zal ik nog wel eens terugkrijgen, juist niet, meer met het idee van: dan help ik anderen daarmee, als die eens wat overkomen.
- Ja, misschien ook, maar voor de meeste mensen is het betalen van een verzekering een afkoopsom voor angst in de toekomst, een angst voor de toekomst, en als zodanig is de verzekeringssom over het algemeen, zo niet reëel dan toch psychologisch z'n premie meer dan waard. Daar komt bij, en dat is nu weer een kwestie die misschien wat gevaarlijker is, ik zal proberen om het zo netjes mogelijk te zeggen, maar dat U leeft in een maatschappij die het sociale element op de voorgrond stelt d.w.z. de gemeenschap en de gemiddelde van de gemeenschap primair beschouwt en het individu daarachter als een secundaire waarde ziet. Dat brengt met zich mede, dat de mens geneigd wordt steeds meer op die gemeenschap te gaan leunen. En ja, dan kun je natuurlijk zeggen: "het is Gods wil dat we gaan leunen", maar God heeft nooit gezegd "bekeer een volk en kom dan met dat volk naar het

rijk der hemelen. Hij heeft gezegd: "zoek in U en daar vindt ge het koninkrijk Gods!" weet U? Het individu opzichzelve is de noodzaak voor een gezonde staat, voor een gezonde kerk, maar ook voor een gezond leven. En dat individu zal binnen de gemeenschap een zo groot mogelijke vrijheid moeten hebben. Maar vrijheid kun je alleen hebben, wanneer je ook verantwoording wilt aanvaarden. Het verdwijnen van veel der persoonlijke vrijheid, de mogelijkheid van de persoon zelf om zich ten goede of ten kwade te uiten binnen de gemeenschap, hebben geleid tot een verwerpen van aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid. De drang tot verzekering is één daarvan, ofschoon uit de verzekering en de premie kan worden berekend, dat de kans dat U ooit wat eraan heeft, een heel kleine is, behalve wanneer U een begrafenisverzekering sluit, maar dan betaalt U ook voldoende. Want als men U rekent, laten we eens zeggen, U heeft een inbraakverzekering. U betaalt f 25.-, dan is de mogelijkheid dus dat alles wat U verzekerd heeft wordt gestolen, misschien zoiets van één op dertig tot veertig duizend, want elke verzekeringsmaatschappij kent kansrekening, daar hebben ze een hele hoop mensen voor zitten. Die trekken statistieken, die berekenen alles en die bekijken hoeveel mogelijkheid er is dat ze een dergelijke premie moeten uitbetalen. Dan kijken ze hoeveel mensen ze kunnen krijgen om deze verzekering te dekken, en dus stellen zij: ik heb zó'n kapitaal nodig om deze verplichtingen te kunnen dragen, wanneer ze binnen de grenzen der redelijkheid betrekkelijk gelijktijdig plotseling allemaal met hun polis zouden op komen dagen. Het resultaat is, dat de maatschappij kapitaliseert wat ze daarvoor nodig heeft, van dat kapitaal een redelijke rente berekent, daarop haar service-kosten legt, en die zijn voor een dergelijke maatschappij vaak zeer hoog, dat belooft soms zelfs tot 30 à 40% van de polis die U betaalt; dat zijn dus personeelskosten, premies voor aanbrenge, voor portefeuillehouder enz. en dan gaan ze zeggen: kijk, dat houden we over en dat is een redelijke rente van het geïnvesteerde kapitaal, plus het risico. Dan rekenen ze natuurlijk een betrekkelijk hoge rentevoet in verhouding tot de thans geldende normale renten. Hierdoor zijn ze dan dus in staat om het risico te dragen. Maar nu een vraag: Als er vroeger geen mensen waren geweest, individuen, die gemeenschappelijk het risico van een faillissement durfden te nemen, dus van het verliezen omwille van het gewin van de premie, zou er dan vandaag een verzekering zijn? Neen nietwaar? En zo ziet U het, de verzekering is een symptoom van de tijd; het is een ontwijken van eigen aansprakelijkheid en een bewustzijn van onvermogen, een certificaat van onvermogen wat je tekent voor jezelf, om zekere consequenties te aanvaarden. Echter, waar het nu eenmaal zo is dat de meeste mensen dat niet meer durven - ze durven de consequenties van hun eigen leven niet te aanvaarden - is het verstandig om een verzekering te nemen. Dan weet je in ieder geval dat jezelf gedekt bent en help je bovendien mee een ander, die in precies hetzelfde schuitje vaart, ook te helpen zijn risico's te dekken. Nou, nu heb ik er nog een stukje verzekeringskunde achteraan gegooid, maar verdere afwijkingen in deze richting zal ik niet gedogen, hoor, die moet U aan de "vragenrubriek" geven. Zijn er nog vragen over het hoofdonderwerp?

- x Ik wilde nog even dit vragen: als iemand ziek is en overtuigd is dat zijn geest toch in staat moet zijn zijn lichaam te genezen en het lukt toch niet, moeten we daar dan de conclusie uit trekken.... (verder door hoesten in de zaal niet te verstaan).
- Nou, dan kunnen we daaruit de conclusie trekken dat hij het niet helemaal heeft geloofd, maar dat hij bijna zeker is geweest en bijna is soms net niet genoeg. Dat is nu precies hetzelfde als je zegt: dat paard dat heeft nu toch zo heel erg mooi gelopen, en toch krijgt het de prijs niet. Waarom niet? Omdat het net niet hard genoeg heeft gelopen want er was een ander een neuslengte eerder. Zo gaat het met U, wanneer Uw geloof met een neuslengte achterblijft en Uw ongemakken, dan wint U de prijs niet. Maar zelfs dan kunt U met dat vertrouwen vaak een zeer sterke verbetering van eigen lichamelijke toestand veroorzaken. Dat kan elke patient bedoel ik, hoor, het is niet tegen U persoonlijk hier. Ik hoop dat ik het daarmee ook, zo vlug als het hier kan, voldoende heb beantwoord. Is er nu medisch nog over te praten, dan zou ik zeggen, laten we dat verwijzen naar de cursus die voor dergelijke problemen geschikt is: "de menselijke psyche", anders moet ik te ver doorgaan op de innerlijke structuur van de menselijke psyche in de eerste plaats en de reacties van het lichaam daarop en omgekeerd, alle wisselwerkingen. En dan moet ik hier een heel verhaal gaan zitten vertellen waar ik toch geen tijd voor heb. Accoord?
- x Ja, dank U.
- Nu vrienden, dan kunt U na de pauze Uw vragen dus aan de "vragenrubriek" voorleggen. Ik voor mij ik vond het weer heel erg prettig om even te kunnen babbelen, maar ik denk dat U het heel erg prettig zult vinden om nu eens eventjes een ogenblik te kunnen gaan verkoelen met een kop hete koffie of iets dergelijks, hè? Dus ik wens U allemaal verder een gezegende en prettige avond.

VRAGEN, welke nimmer een persoonlijk karakter mogen dragen, kunt U schriftelijk inzenden aan het correspondentie-adres van de Orde der Verdraagzamen, de Ruijterstraat 80, D E N H A A G.

U zult dan te zijner tijd in de VRAGENRUBRIEK het antwoord kunnen vinden.

NA DE PAUZE

Goeden avond vrienden, (intelligentie: de zeeman)

Daar zijn we dus weer aan de VRAGENRUBRIEK gekomen en U moogt alle vragen stellen, alleen kunt U er verzekerd van zijn dat U op persoonlijke vragen in geen geval een antwoord krijgt. Wanneer ik iets niet zou weten, dan zal ik proberen om het zo gauw mogelijk te weten te komen en dan krijgt U het waarschijnlijk nog vanavond en anders moet U maar wachten tot een volgende keer daarmee. Dus U weet zo'n beetje hoe we er aantoe zijn. Ik zou zeggen: laten we maar beginnen.

- x Een dagbladbericht vermeldt dat men in Amerika er in geslaagd is om uit dode stof leven te wekken. Kunt U zeggen of dat inderdaad gelukt is?
- Neem mij niet kwalijk, aminozuren zijn inderdaad de grondstof waaruit een cel kan worden gemaakt, maar dat is toch nog niet een cel, het is het begin van een tussenwaarde die je eigenlijk half dood, half levend kunt noemen. Dus we kunnen niet zeggen dat ze al leven gemaakt hebben, een cel gemaakt hebben; ze zijn er wel mee bezig, maar ik denk niet dat dat zo gemakkelijk gaat. Wat ze gedaan hebben is opzichzelf al een prestatie, ze hebben de voorfasen die op aarde meerdere malen zijn voorgekomen, voordat er uiteindelijk een levend organisme, een cel, het resultaat was van de periodiek optredende straling van de zon, dat hebben ze na kunnen bootsen, maar als ik U nu vertel dat er tussen de tijd dat die eerste stoffen gevormd werden en de tijd dat er een cel kwam nog ongeveer een miljoen, anderhalf miljoen jaren ligt, hoop ik voor hen dat ze daar niet zo lang over behoeven te doen. Enfin, mijn mening daarover is wel duidelijk, daar behoeven we niet verder op door te gaan.
- x Dank U wel vriend.
- x Totnutoe werd nog geen geneesmiddel gevonden voor multiple-sclerose. Deze patienten zijn in de regel vriendelijk, dankbaar, hoopvol. Hoe verklaart U dit? Zijn deze patienten door hun innerlijke gesteldheid misschien bijzonder ontvankelijk voor genezing door geestelijke behandeling?
- Multiple-sclerose is uiteindelijk een aandoening van de bloedsomloop. En nu weten we allemaal dat dergelijke ziekten in kunnen werken op de afscheidingen van verschillende klieren. Bij multiple-sclerose zien we meestal gelijktijdig een verminderde werkzaamheid van de schildklier. Ook weer begrijpelijk, want onrust zou voor het lichaam nog gevaarlijker worden, dus daardoor krijgen we een zekere rust. Waar gelijktijdig dan dus de drang, de onrust weg is, krijgen we daarvoor in de plaats een zeker accepteren, een vredigheid waarbij dus elke gunstige omstandigheid ook kan worden uitgebuit, dan krijgen we die opgewektheid. Er zullen op den duur wel middelen tegen gevonden worden, maar ja, het is een kwestie die behandeld moet worden en via de geest, dus via de psyche eigenlijk, bewustzijn, en via het lichaam. En via het lichaam dan door bestraling plus toevoeging van hormoonextracten, en door de geest gelijktijdig door een suggestieve en krachtgevende werking. Ik geloof niet dat de doorsnee-genezer op geestelijk gebied, gemakkelijk in staat zal zijn om regelmatig deze voorwaarden alle te vervullen binnen het lichaam. De straling kan worden gegeven, want een genezer heeft een uitstraling; wanneer die aangepast is heeft hij stralingswerking, accoord. Door suggestieve werking en beïnvloeding van bepaalde centra kan hormoonafscheiding worden verhoogd of verminderd, inderdaad waar, maar dit alles bij elkaar op zodanige wijze dat hiermede de gehele kwaal bestreden wordt, dat zal betrekkelijk zelden voorkomen. Wel meen ik dan voor de doorsnee patient op dit gebied door de z.g. geestelijke genezing of gebedsgenezing, een zekere verbetering te bereiken is. Ja, wat moet ik daar meer van zeggen; ik geloof dat het ook wel weer voldoende is. Maar als je het niet zo vindt, mag je het rustig zeggen, hoor.
- x De vorige week werd in antwoord op een vraag betreffende reumatiekbehandeling gezegd dat o.a. de voeding ook een rol speelt. Op een internationaal congres over reumatiekbestrijding dat dezer dagen werd gehouden, kwamen de medici echter tot de conclusie dat dit niet het geval is. Wie heeft er nu gelijk?
- Nou, laten we maar zeggen dat die medici net zo gelijk hebben als die geleerden die beweren dat er geen aardstralen bestaan. Dan laat ik de rest van de conclusie over aan de aanwezigen. Wat de aardstralen betreft weet U misschien dat er ondertussen verschillende wetenschappelijke groepen in het buitenland wel bezig zijn om aardstralen te bestuderen. Als je ze gaat bestuderen dan moet je toch aannemen dat er iets is. Ze hebben resultaten gemeld, dus er schijnt ook daar nog wel enige deining te zijn. Voor zuiver zenuwrheumatiek geef ik toe dat het niet altijd zal helpen als je alleen maar een dieet houdt, want daar hoort ook nog wat anders bij: innerlijke rust. Maar voor die gevallen waar de reumatiek dus ook een lichamelijke oorzaak heeft, ben ik ervan overtuigd dat de wijze waarop men zich voedt er

heel veel mee te maken heeft. En wat dat betreft zou het misschien de moeite waard zijn om eens na te gaan hoeveel vegetariërs en hoeveel natuurleefwijzemen mensen reumatisch hebben in verhouding tot degenen die ongebonden alles eten. Ik denk dat die 2 eerste groepen er beter afkomen, ik weet het niet zeker, hoor, maar ik denk het zo. Dus daarmee zal dan ook wel een zeker antwoord gevonden zijn. En ja, wat mij betreft, als je nu vraagt "wie heeft gelijk", je mag van mij toch niet verwachten dat ik mijn eigen club afval (gelach). Nou laten we maar weer verdergaan.

- x Engelse regeringskringen hebben, volgens de dagbladen, de opvatting dat vernietiging middels luchtbombardementen van eigendommen van wetteloze stammen die weigeren een collectieve boete te betalen, de meest doeltreffende en waarschijnlijk menselijkste straf is. Anderzijds wordt deze strafmaatregel als onmenselijk en een beschaafde natie onwaardig betiteld. Een eenvoudig, goedwillend mens wordt door zo'n flagrante tegenstelling in verwarring gebracht. Welke opvatting is volgens Uw mening de juiste?
- Och, als dat zo is, dan zou ik het alleen in alle consequenties willen doordenken. Die Engelsen die zijn zo stout soms dat ze zich niet aansluiten bij het vaste land, als het vaste land dat wil. Oproerige stam! Ze betalen geen tribuut. Nou, laten we er dan eens een atoombom opgooien, dat is de beste en de meest menselijke methode volgens hun eigen verklaring. Ik voor mij, ik meen in de eerste plaats dat onder hetgeen verklaard werd door de United Nations over de rechten van de mens, het eigendom de mens werd toegestaan als een van zijn rechten die voortvloeit uit zijn menszijn. Ik geloof dat elke stam, hoe wild die ook is, bestaat uit mensen. Mij dunkt dus, dat deze stam het recht heeft om eigendom te bezitten en dat ieder die dat vernietigt dat dus onwettig doet. Ik meen verder dat geen enkele staat recht heeft om belastingen te innen die niet worden uitgegeven voor het welzijn van degenen die die belasting opbrengen. Een kwestie waarover heus wel eens twist zou kunnen komen, hoor. Ik heb zo wel eens gehoord dat de KNAK ook dergelijke bezwaren heeft, maar die hebben ze in ieder geval nog niet gebombardeerd. T.a.z. van de wegenbelasting. Maar goed, ik meen dus dat, wanneer een wilde stam weigert om belasting te betalen, het het volste recht van een dergelijke regering is, die stam verder rustig z'n gang te laten gaan zolang hij niet komt aan de eigendommen van de blanke, onder voorwaarde dat de blanke op zijn beurt de eigendommen van de stam respecteert. En ik geloof dan dat er helemaal geen behoefte zou zijn om bommen te werpen. Vrijheid van godsdienst is al evenzeer toegezegd. Ik geloof dus dat er helemaal geen behoefte bestaat om missionarissen op te dringen aan stammen die ze hoogstens beschouwen als een aardige afwisseling in het menu met de strafacties daarop ressorterende. (gelach) Vrijheid van drukpers. Nu ja, zo druk zullen die wilden wel geen drukpers gebruiken, maar daarvoor hebben ze dan hun tam-tam. Ik geloof niet dat het reden zou zijn voor een staat om tam tam te maken over het getamtam van een wilde stam. (hilariteit). Kort en goed, ik kan binnen mijn inzichten omtrent redelijkheid van handelen van een staat, geen enkele reden vinden om als strafactie luchtbombardementen uit te gaan voeren tegen een opstandige stam en dit dan de meest menselijke oplossing te noemen. Ik vermoed dan ook dat de interpretatie van deze uitspraak wel enigszins gevaarlijk is geweest. Ik vermoed dat men bedoeld heeft te zeggen dat, wanneer je met een opstand in je handen zit en het erom gaat om toe te geven dat je een grote dwaasheid hebt uitgehaald om een paar wilden de les te lezen, de meest veilige manier is om die wilden de wereld uit te bombarderen. En zelfs dat zal op deze wijze misschien bedoeld zijn geweest door sommige sprekers, maar ik betwijfel of ze het gezegd hebben. Gezegd zal waarschijnlijk zijn, dat in de strijd die tegen stammen in de wildernis gevoerd moet worden, het meest humane wapen voor beide partijen, het luchtbombardement is. En dat kan ik me nu nog voorstellen, want een gewone strijd die je in een oerwoud moet voeren - degenen die er iets van weten, die zullen dat direct beamen - is nu niet direct een plezierwandeling. En zou men om prestige-redenen nu duizenden van zijn eigen mensen dus tot een dood of een levenslange ziekte moeten gaan veroordelen, om een paar mensen de les te lezen? Vanuit eigen standpunt gezien is het zeer zeker huimaan om luchtdoelwapenen te gebruiken. En wat betreft die inboorlingen, ik zou zelfs daar zeggen dat er enige kansen zijn, want als ze dat twee keer hebben meegemaakt, dan zorgen ze wel dat ze niet in dat dorp zijn waar gebombardeerd wordt, zoals ze vroeger ook op vliegvelden een houten vliegtuig neerzetten, om ergens anders te starten met de werkelijke materie. Dus ik zou dat laatste redelijkerwijze kunnen accepteren. Maar zo geïnterpreteerd als het in de vraag werd gesteld, is het m.i. het grootste vergrijp tegen de rechten van de mens, wat je je maar voor kunt stellen.
- x Dank U wel vriend.
- x Voorz. Vriend, we hebben nu nog een ogenblik tijd en er zijn niet veel vragen meer. Zoudt U misschien - ik heb U straks van Uw eigen club horen spreken - zou het misschien mogelijk zijn om nog iets te zeggen over de esoterisch-wetenschappelijke basis van de geneeskunde van Paracelsus? Er is n.l. indertijd toegezegd dat daar

- nog over gesproken zou worden.
- Laten we nu alsjeblieft eerst eens de vragen afhandelen, want het is een "vragenrubriek".
 - x Voorz. Ik heb alleen nog één vraag en dat is een vraag die al meermalen gesteld is, dat is dit: De Orde leert, dat de geest vrijwillig reïncarneert. a. Mag ik hieruit de conclusie trekken, dat hij ook vrijwillig zijn aardse leven mag beëindigen? b. Welke gevolgen heeft zelfmoord voor de geest? c. Hoe is Uw mening over zelfmoord.
 - Ja, kijk eens, als de geest vrijwillig besluit om zijn aardse bestaan te beëindigen, dan behoeft hij geen zelfmoord te plegen, dan kan hij heel rustig zijn lichaam in de steek laten en dan is dat lichaam dood. Zelfmoord is dus niet een door geestelijke rijping ontstaand proces. Zelfmoord daarentegen is het om stoffelijke redenen en emoties, onder stoffelijke impulsen handelen, het stoffelijk voertuig vernietigen van een geest die zelve dit voertuig nog niet prijs gaf of wenste prijs te geven, waarbij de stoffelijke indrukken dus zo sterk suprême worden gesteld boven de waarde van het geestelijk bestaan, dat hierdoor een strafbare handeling wordt gepleegd die zich volgens de wet van "oorzaak en gevolg" uit in een onvermogen om tot geestelijk bewustzijn te komen, zolang nog de normale loop der ontwikkeling voortgezet had moeten worden op aarde. Uitzondering maken we voor die zelfmoord die behoort tot de levensopvatting en stijl van een land. Harakiri van de Japanners kan dus onder omstandigheden verdienstelijk zijn, het is geen vlucht. Iemand redden op een zodanige wijze dat men zelf daarbij omkomt, kan niet als zelfmoord worden gezien en kan zeer verdienstelijk zijn. De methode van zelfmoord die de Chinezen vroeger hadden; tegenwoordig lopen ze daar zo hard niet meer voor, daar hebben ze nu wat anders voor, ik bedoel dat behoeven ze zelf niet meer op te knappen. Dan zeggen ze alleen maar dat ze een klein beetje kapitalist zijn, dan komt de rest vanzelf. Maar die hadden vroeger ook een methode dus om zich eervol van het leven te beroven. Kijk eens, dat is een deel van hun levensopvatting, dat hoort bij het leven en is geen vlucht uit de normaliteit daarvan, maar de logische consequentie van een leven dat volgens die opvattingen wordt gevoerd. Dan is het dus niet een strafbaar feit, omdat het voortvloeit uit de gehele levenservaring. Maar, waar zelfmoord in het Westen wordt ontkend, is het dus in het Westen, voor de Westerse mens en met zijn Westerse achtergrond, altijd een verboden iets, omdat hij handelt tegen de drijfveren en impulsen die z'n leven hebben uitgemaakt. Nou, dat hebben we dan ook gehad.
 - x Mag ik iets vragen?
 - Zeker.
 - x Als het motief nu toch is om anderen te beschermen, hoe staan we dan tegenover een geval dat iemand zelfmoord pleegde omdat hij vantevoren wist dat hij de marteling niet zou kunnen uithouden en dan namen zou moeten noemen en omdat te voorkomen, zelfmoord pleegde.
 - Ik denk dat in een dergelijk geval de zelfmoord niet zo schadelijk zal zijn geweest. Maar we moeten onthouden dat desondanks door Westerse opvoeding een sterke inambitie tegen zelfmoord aanwezig zal zijn en dus een innerlijk conflict daaruit voortkomt dat eerst in begeerte- en gedachtensfeer moet worden uitgevochten voordat het verdere geestelijke bewustwording kan volgen. Maar omdat men overtuigd is, goed gedaan te hebben, zal men dit dan misschien gemakkelijker dragen, accepteren en daardoor sneller verwerken, dat is wat anders. Zijn er nog meer vragen?
 - x Nu wilde ik toch nog iets vragen. Hedenavond heb ik in een courant gelezen dat het bericht van het sneeuwmantje weer is opgedoken. Een expeditie in de Himâlaya heeft voetafdrukken gevonden die ongeveer 27 cm diep zijn, van een hele grote voet, en die hebben ze gefotografeerd en hebben ze gefilmd op wetenschappelijke wijze om uiteindelijk te bewijzen dat er wezens zijn en die daar leven waar toch nog eens over gesproken zal worden.
 - We hebben toen al gezegd, vroeger - dat kun je in de oude verslagen misschien nog terugvinden - dat er 2 soorten sneeuwmannen zijn n.l. een ietwat lager levende die eerder een aapachtige kan worden genoemd, terwijl degeen die het meest in de hooggebieden voorkomt en dus in sommige delen van de Himâlaya practisch alleen voorkomt, eerder doet denken aan een beer. De oorsprong van die sneeuwman hebben we ook al eens over gehad, die is waarschijnlijk te danken aan een verwildering en terugvallen tot niet-menselijke status van enkele stammen oorspronkelijk. Dat zijn die aapachtigen. Zij hebben, ook al weer waarschijnlijk, in symbiose geleefd een tijdlang met roofdieren die zij met zich meevoerden. En bij het verdierlijken van de mens, heeft het dier waarschijnlijk een deel van de menselijke gewoonte en gebruiken overgenomen. Daarna is een splitsing gekomen en zo zien we dan dat in het voorportaal van de levensgever die sneeuwmensen nog rondwandelen. Het is maar gelukkig dat het geen denkende wezens zijn, tenminste in de zin van de mensen, want anders dan zouden ze met al die expedities en al die voetafdrukken misschien nog eens een paar journalisten de wereld insturen om te kijken of er tenslotte nog beesten leven die voeten met spijkers erin hebben. Nou, zijn we daar ook doorheen?

- x Van Uw kant gezien, wat kan de aanleiding zijn dat sommige mensen aan toeval-
len lijden? Is dat iets lichamelijks of iets geestelijks?
- Ja, dat kan een lichamenlijk iets zijn, dat is n.l. wanneer bepaalde stoffen in het
lichaam teveel worden afgescheiden. Door zenuwspanningen gebeurt dat vaak maar
het kan ook gebeuren door warmte. Er zijn wel toevallijders die hun toevallen juist
krijgen wanneer het warm is. Hun reactie op die warmte is een verhoging van pro-
ductie van zekere stoffen, waardoor de kramptoestand enz. optreedt. Dan hebben
we daarnaast de z.g. toevallijders, die aanvallen hebben die eigenlijk uit hysterie
voortkomen, waarbij over het algemeen sexuele gemeenschap al een redelijke verbete-
ring betekent, maar gelijktijdig weer een groot risico voor de maatschappij. En dan
kennen we nog degenen die die lichamenlijke toestand krijgen doordat ze in een ge-
spannen denken, te sterk hun krachten alle sublimeren, dus op de geest richten,
en daardoor een abnormale lichamenlijke toestand veroorzaken. Kijk, en die mensen
dat zijn nu degenen die visioenen hebben, dat zijn vaak de zieners. Zij worden door
hun omgeving sterk beïnvloed in de wijze waarop zij hun visioenen uitleggen en weer-
geven, maar ze zijn vaak in staat om de geest het lichaam te doen verlaten en te
doen leven gedurende zo'n aanval in een andere sfeer. Zo'n aanval is dan of het
begin of in enkele gevallen ook het einde van de uittreding. Bekende gevallen wa-
ren daar b.v. de vriend van Savonarola, de profeet van Savonarola, hè, dat was
een epilepticus. Dan hebben we daar de vergoddelijkte keizers zoals Caligula, om
weer een ander soort type te noemen, maar ook Mohammed. En hoe verder we terug-
gaan in de geschiedenis, hoe vaker wij profeten vinden onder de epileptici die een
priesteropleiding hebben. En hoe verder wij in de huidige wereld gaan, hoe meer
materialisme er naar voren komt door epileptici die, zich concentrerend op mate-
riële doeleinden, te sterk geestelijk werk verrichten, daardoor gebonden worden
aan het massabewustzijn, daaruit factoren aflezend, deze interpreteren volgens hun
eigen stoffelijke opvattingen.
- x Is het nooit een kwestie van beslagneming?
- Epilepsie die komt regelmatig voor en die heeft bepaalde verschijnselen. Daaronder
behoort de kramp, de verandering van oogstand, de kaakkramp - de kaak is altijd
krampachtig - vaak het schuimen, dus overvloedige speekselafscheiding en nog ver-
schillende andere. Een trancetoestand kan dit inderdaad benaderen. Als je nu als
medicus de trancetoestand van dit medium in het begin nagaat lijkt het ook een ko-
mende aanval van "petit mal", dus gaat ook met kramp gepaard. Maar ik geloof toch
niet dat een dergelijke beslagneming met regelmaat een aantal van die aanvallen
produceert. Er zijn bovendien ook nog wel andere oorzaken aan te wijzen soms, en
dat is, de epilepsie soms veroorzaakt kan worden door een te eiwitarme voeding.
Dat klinkt misschien heel gek, maar dat is ook zo. Dus het kan natuurlijk wel,
maar ik betwijfel het, omdat dan de epilepticus n.l. profeet moet worden d.w.z.
moet gaan spreken in zijn toevalsstaat. Dan kunt U aannemen dat er inderdaad van
bezetenheid of van trancetoestand sprake is, maar komt dat niet voor, dan zou ik
het er maar heel rustig op houden dat er een stoffelijke, of een innerlijke oorzaak
voor de epilepsie bestaat. Nog meer vragen?
- x Er is door de eerste spreker gesproken over geloof, geloof en weten. Maar als wij
nu reeds enigszins op weg zijn, dat ons geloof als zodanig wegvalt, zijn we dan ook
niet reeds op de weg van de inwijding?
- Ja, dat zou je kunnen zeggen, want de inwijding is eigenlijk niets anders dan het
omzetten van geloof in kennis, nadat eerst bewezen is dat men in staat is die
kennis op waardige wijze met zich te dragen. Dat is eigenlijk de inwijding, zodat
al die inwijdingen vaak een hele hoop reële mededelingen deden. De inwijding is
een tempel b.v. in de tijd van Isis, dan was zo'n inwijding heel vaak eigenlijk
niets anders dan een leerschool waarin je werd bijgebracht: hypnose, geneeskunde,
rechten, administratie, evengoed als telepathie, telepotatie, suggestie enz.
Dat hoorde allemaal bij verschillende inwijdingen. En als je dan ook inderdaad zo'n
inwijding doormaakte, dan kreeg je in het begin, voor je eerste inwijding wat klei-
ne dingen te weten waar je niet veel mee kon doen. Had je dan de proeve door-
staan, werd je ingewijd, kreeg je meer kennis. Had je een voldoende opleiding,
kreeg je steeds meer inwijdingen en die gingen dan langzaam maar zeker van het
terrein van het weten, dus de wetenschap, over naar het terrein der esoterie,
der verborgen wetenschap. En vanuit de verborgen wetenschap komt men uiteindelijk
tot de persoonlijke beleving in het "ik", die de hoogste fase van inwijding is,
en deze is niet meer wetenschappelijk te omschrijven, ze is absoluut subjectief,
afhankelijk van de persoonlijkheid en als zodanig te noemen een geloofsbeleving
in het "ik". Dus de culminatie van de inwijding is het winnen van een nieuw ge-
loof, gebaseerd op kennis die men eerst heeft opgedaan in de loop der inwijding.
Zo zit het eigenlijk in elkaar. We zouden kunnen zeggen: als je die weg opgaat,
dan begin je je langzaam erop voor te bereiden om een inwijding te ondergaan.
- x Voorz. Er zijn geen verdere vragen meer.
- Geen verdere vragen. Wat zou je van de tijd denken? Nou, een klein stukje Para-
celsus dan maar. (gelach). Kijk eens, om Theophrastus von Hohenheim te begrijpen
moeten we heel goed begrijpen in wat voor tijd hij leefde. Dat is een tijd waarin

esoterische scholen, kabbalistische scholen nog bestaan. In de tijd dat hij op aarde leeft bestaan er in het Zevengebergte b.v. nog z.g. duivelscholen en zien we nog de laatste verschijnselen van de duivelsaanbidding in het Rijnland en Frankrijk. Het is een tijd die dus zeer veel geheimen, esoterische geheimen kent, die ingewijden kent die meerdere levens voortbestaan. Onder het mom der alchimie is vaak een bijzonder scherp inzicht in de wisselwerking tussen geest en materie verborgen. Het is begrijpelijk dat wanneer Theophrastus dan eenmaal die weg opgaat - waar hij overigens ook buitengewoon voor geschikt is - beginnend met kruidenkennis enz., hij op den duur ertoe komt om invloeden met elkaar te gaan combineren, die niet alleen maar van hocus-pocus afhankelijk zijn, maar op grond van ingewijdelering, dus inwijdingsleringen, redelijk en reëel passen in het schema der mensheid. En zo begint hij dan eigenlijk te helpen, te genezen, omdat hij dit voelt als een uiting van zichzelf en een vergroting van zijn eigen kunnen. Het was n.l. een heel kundig genezer, die meneer von Hohenheim (Paracelsus), maar hij had één fout, het was een erg onaangenaam mens en hij dacht heel vaak teveel aan zichzelf. Zo was zelfontwikkeling de achtergrond van het totaal van zijn daden. En om het nu niet te lang te maken, vraag het eens een keer als tweede onderwerp, dan heb je meer tijd.

x Voorz. Uitstekend.

- Maar kunnen we zeggen dat de grondstelling wel een esoterische les en lering is geweest. Verenig de bekende gegevens, ongeacht de tak van weten waaruit zij voortkomen, onderwerp ze aan de proef, trek uit de proef de conclusies omtrent de waarde van de gegevens en hergroepeer ze totdat een resultaat wordt verkregen. Dit resultaat in de buitenwereld betekent een verrijking van je innerlijk. Dit verrijkte innerlijk maakt het je mogelijk al je wetenschap te herwaarderen, zodat je steeds met hetgeen je in je draagt, een hoger plan van bewustzijn bereikt. Nou, dat vind ik al een heel knap stukje zo daar even tussendoor. (gelach). En nu gaan we het woord overgeven aan de laatste spreker voor "het schone woord", dat zoals gebruikelijk is, de avond gaat sluiten. En als je meent dat ik tekort heb gesproken dan moet je maar zo denken: een "vragenrubriek" is geen rubriek waarin onderwerpen worden behandeld, en wanneer ze erin worden behandeld, dan moet je maar afwachten door wie en hoe. Degenen voor de onderwerpen vin je in de eerste helft. En als je vindt dat er desalniettemin te weinig tijd is gesproken - ja, ik weet niet, er zijn er van die lui bij soms hoor, die voelen zich op 5 minuten bekocht - dan moet je maar zo denken, als je werkelijk alle problemen die je in je leven hebt, eens rustig thuis overdenkt en op een papiertje schrijft, nou dan moeten wij uitscheiden want anders dan zit het gezelschap 's morgens om 6 uur nog, waarschijnlijk te dutten. Goeden avond allemaal. (gelach).

ABONNEMENT OP ONS WEKELIJKS VERSLAG. Door storting van f 5,20 op giro 517676 ten name van J. Rientjes, Havenkade 60, Scheveningen (telefoon: 554162); verzekert U zich gedurende 10 weken van de ontvangst van ons orgaan dat 50 cent per nummer kost.

VAN ALLE REEDS VERSCHENEN NUMMERS HEBBEN WIJ NOG EXEMPLAREN IN VOORRAAD!

Goeden avond vrienden,

We gaan besluiten met de bekende rubriek HET SCHONE WOORD. Maar waar we op het ogenblik toch in een periode komen van omzetting en hergroepering, zouden we ook deze laatste rubriek aan Uw oordeel willen onderwerpen. Er bestaan voor ons meerdere mogelijkheden om voor deze rubriek te brengen, en wij hebben reeds getracht enige variatie daarin mogelijk te maken. De dichterlijke wijze waarop wij besluiten, heeft ons reeds zoveel herhalingen en abstracte begrippen bezorgd, dat het voor ons wel zeer moeilijk wordt om niet in een bepaalde draad te vervallen langs welke dan elke keer opnieuw dezelfde begrippen, met enigszins andere omschrijvingen, aaneen worden geregen. Dit is voor ons niet prettig en zou voor U zelfs vervelend kunnen worden. Daarom nogmaals, we willen graag verdergaan met de dichterlijke behandeling, mits men ons daarvoor ook de mogelijkheid geeft, door niet met altijd weer afgezaagde onderwerpen aan te komen dragen. Wanneer dit niet mogelijk blijkt - we gaan voorlopig nog zo rustig verder - of wanneer Uw belangstelling bijzonder daarnaar uitgaat, kunnen we trachten om enige afwisseling te brengen. Ik geef U dit in overweging. U kunt Uw opinie daaromtrent rustig duidelijk maken aan het bestuur. Wij zullen ons zoveel mogelijk voegen naar Uw eigen wensen en verlangens. En nu ik zo duidelijk als maar mogelijk was heb verteld dat wij bij voorkeur niet altijd dezelfde onderwerpen behandelen in "het schone woord", zou ik U willen vragen: heeft U voor mij een 3tal onderwerpen waarmee ik deze avond kan besluiten?

x HUMOR - MORGENDAUW - SCHILDERKUNST.

- Nou, ik heb in ieder geval gekregen waar ik om gevraagd heb. Dank U zeer.

M o r g e n d a u w

Er was eens een man
En die ging steeds heel trouw
Wandelen in de morgendauw,
Totdat op een zekere dag z'n vrouw
Zegt: kerel wat mankeert toch jou,
Waarom wandel jij toch telkens weer
Des morgens in de morgendauw?
Toen zei de man: 'k vertel het jou,
Maar wees toch rustig beste vrouw!
De schoonheid die een man bezit -
Zie naar m'n teint, m'n ogen en dit -
Die dank ik aan het wandelen trouw
Des morgens in de morgendauw.
Ik ken een man die 's morgens slaapt,
Een vrouw, die in de vroegte gaapt
En uit haar bed dan springt heel trouw
En wandelen gaat in morgendauw.
Zij heeft de schoonheid in de zin
En trapt slechts dauw uit schoonheidsmin.
Toch, al wil het er bij haar niet in,
Wordt ze door de dauw niet schoon.
Ze was, ze is, ze blijft gewoon.

En nu de les van dit verhaal,
Ik zeg het U in ronde taal:
De schoonheid komt van binnenuit.
Al neem je nog zo'n goed besluit,
Breng 't naar buiten, dan heeft 't kracht.
Maar is het als de dauw
Die in de nacht gevallen is,
En wandel je dan nog zo trouw
In 't goede voornemen, der mensen dauw,
Dan denk je misschien jeezelve schoon,
Maar je geest is dan, blijft dan,
Zal zijn steeds, gewoon.

Waarin, mijne vrienden,
Prestatie vol kracht des woords,
De humor werd ondergebracht,
In de morgendauw.

Maar men vroeg mij
En bewees mij daarmee een gunst,
Te spreken over de schilderkunst.
Een schilder die schildert de morgendauw
En geeft er een kleur en een beeld
Van wat in gedachten en werkelijkheid
In zijn wezen zich af heeft gespeeld.
Hij tekent en schetst
En trekt er een lijn,
Zet grof er een kleur op
En 'sealt dan weer fijn
En neemt er een afstand en schouwt
En keert terug, verbetert
En stapt achteruit.
Is 't goed, is 't fout,
Mankeert er wat aan?

Hij denkt na en neemt een besluit:
Hier een verbetering
En daar nog een kleur,
Daar nog het blauw
En hier nog wat wit,
Ja, en hier nog een lijntje.
'k Geloof nu toch wel
Dat het beeld, zo 'k het zag,
Werkelijk zit.
En dan treedt de schilder met 'n lach
Een laatste keer weer achteruit.
Ik heb m'n werk nu goed gedaan,
Dat is dan z'n besluit.
Maar waarom, zegt mij al tezaam'
Ging deze schilder steeds wat terug?
Nam hij afstand van zijn schilderstuk?
Antwoord? Wel, hij slaat daarmee een brug
Tussen zijn beeld en de werkelijkheid,
Tussen de harmonie van kleur en lijn
En beeld en kracht uit 't innerlijke zijn.
En wie schildert 'r niet
Met 's levens penseel?
Wie trekt niet een lijn
En ook mede zijn deel
In 't wonderlijk werk van de schepping?
Een mens die leeft, geeft 'n kunstwerk
Dat volmaakt eens werd geschapen; weer,
Hij tracht de kleuren, de gloed en de lijn
Uit het beeld der eeuwigheid te rapen
En weer te geven op 't klein paneel
Van 't zelfbekrompen zijn.
Maar neem je geen afstand en schilder je
Dan ben je, o mens, op 't verkeerde spoor,
Want slechts wie schouwt naar God,
En z'n aandacht verdeelt
Tussen z'n God en z'n eigen beeld,
Die kan benaderen in eigen kunst
Gods werkelijkheid en verwerven de gunst
Van 't eeuwige zijn.
Dan wast U uiting en gedachte rein
En maakt U klaar voor 't gouden licht
Dat 't Al omhult,
Dan is Uw plicht zeer goed volbracht,
Is 's levens taak vervuld.
Maar Hij die U dit alles gaf,
Bedenk dat, wees Hem trouw,
Gaf U het leven niet alleen
Om rond te gaan,
In schoonheidswaan
Daar door de morgendauw.
Verwerp de waan, neem werkelijkheid
En beeld die in Uzelve af,
Dan vindt ge als het einde is bereikt
Het beeld van God dat in U leeft,
Zoals Uw God het eens U gaf.

En daarmee hoop ik dat ik aan m'n drie onderwerpen toch voldoende recht heb ge-
daan. Goeden avond.

Van de band overgenomen
en g e s t e n c i l d
d o o r
J. R i e n t j e s
Type- en Copieerinrichting
HAVENKADE 60 - SCHEVENINGEN
Telefoon : 55 41 62